

08.05.2017

Kj/5

§ 505

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2016 arviointikertomuksesta

HEL 2016-004947 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa tarkastuslautakunnalle Arviointikertomus 2016:n kohdista 1.1–5.16 seuraavan lausunnon:

1.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Arviointikertomuksessa sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

Arviointikertomuksen mukaan toimiva sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat keskeisessä roolissa pyrittäessä varmistamaan kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Kaupungin siirtyessä uuteen organisaatorakenteeseen tulee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkitys muutosvaiheessa korostumaan aiempaa enemmän.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- organisaation muutostilanteessa varmistaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään asianmukaisesti ylimmällä ohjaus- ja päätöksentekotasolla.
- varmistua riittävällä seurannalla siitä, että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien tehtävien toimeenpano on kaupungin organisaation kaikilla tasoilla tehokasta ja tarkoituksenmukaista.

Kaupunginhallituksen on uuden kuntalain mukaan huolehdittava sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että myös uudessa johtamisjärjestelmässä ja organisaatorakenteessa huolehditaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteuttamisesta sekä kehittämisestä.

Kaupunginhallitus edellyttää, että toimialat käynnistävät uuden hallinnon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksien laadinnan ja huolehtivat niiden tehokkaasta toimeenpanosta toimialallaan. Myös keskushallinnon, liikelaitosten, pelastuslaitoksen, eläintarhan ja tarkas-

08.05.2017

Kj/5

tusviraston tulee huomioida tähän liittyvät uudistuksesta aiheutuvat muutostarpeet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksissa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisimmät tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menettelyt.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että toimialojen tulee johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen muutosten lisäksi huomioida toimintaympäristön muutosten vaikutukset ja arvioida niihin liittyviä merkittävimpiä riskejä sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin riskien hallitsemiseksi.

Kaupunginhallitus käsittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja arviota merkittävimmistä riskeistä osana tilinpäätöstä. Kaupunginhallitus toteaa, että uuden organisaation aloittaessa tarkastellaan kuinka sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon tuloksellisuutta tulisi seurata ja arvioida tulevassa kaupungin johtoryhmässä.

3.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnissa

Vuoden 2016 talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita oli asetettu yhteensä 82, joista 73 eli 89 prosenttia toteutui. Kaikkien tavoitteiden toteutuminen voitiin todentaa. Tarkastusvirasto on laatinut erilliset tavoitearviointimuistiot kustakin virastosta ja liikelaitoksesta. Joitakin sitovia toiminnallisia tavoitteita ja niiden toteutumista osoittavia mittareita on tarpeen täsmentää.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston tulee

- kuvata sitovien tavoitteidensa toteutumista osoittava mittari talousarviossa silloin, kun tavoitetta on tarpeen täsmentää.

kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialalla tulee

- sitovia tavoitteita asetettaessa ottaa huomioon sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n että asuntotuotantotoimiston roolit vuokra-asuntojen peruskorjauksissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että valtuustokaudelle 2017-2021 tulee ohjausvälineeksi uusi kaupunkistrategia, jonka pohjalta toimialat esittävät talousarvioehdotuksessaan sitovat toiminnalliset tavoitteensa uuden kaupunkistrategian mukaisiksi. Näin ollen sitovien toiminnallisten tavoitteiden sisältö ja niiden toteutumista osoittava mittarointi tulee tarkentumaan. Kaupunginhallitus tulee kiinnittämään huomiota tavoitteiden ja mittaroinnin kehittämiseen talousarvioehdotuksen laatimisoheissa.

Kaupunginhallitus näkee tarkoituksenmukaisena, että Helsingin kaupungin asunnot Oy määrittelee asuntojen peruskorjausohjelman ja te-

08.05.2017

Kj/5

kee rahoitussuunnitelman hankkeiden toteuttamiseksi kiinteistökannan vastuullisen korjaamisen näkökulmasta. Kaupunkiympäristön toimialan ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n tulee yhteistyössä varmistaa hankkeiden aikataulutus.

3.3 Dokumentoinnin puutteet

Kaupungin tilinpäätösohjeen mukaan kunkin viraston ja liikelaitoksen on toimitettava sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumatietojen dokumentoinnin kuvaus ja mahdollinen seurantaraportti tai laskelma osana tilinpäätösaineistoa taloushallintopalvelun ylläpitämään tilinpäätöstyötilaan.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen tulee

- varmistaa, että tilinpäätöstyötilaan toimitetaan sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointikuvaus ja siihen liittyvät tiedot tilinpäätösohjeen mukaisesti.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen, että taloushallintopalvelu-liikelaitoksen tulee varmistaa, että annettua tilinpäätösohjetta noudatetaan. Tilinpäätöstä koottaessa tulee sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointi toteuttaa taloushallintopalvelu-liikelaitoksen antamien ohjeiden mukaisesti.

5.1 Strategiaohjelman 2013–2016 toteuttaminen

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupungin strategiaohjelmaa 2013–2016 ja sen seuranta toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviointikertomuksen mukaan seuranta on ollut puutteellista ja kokonaiskuvan saaminen toimenpiteiden toteutumisesta, ja siitä, miten hyvin strategiaohjelman toteuttamisessa on onnistuttu, on hyvin vaikeaa. Tavoitteita ja toimenpiteitä on liikaa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- kehittää valtuustolle valmisteltavan strategiaehdotuksen sisältöä siten, että asetetut tavoitteet on määritelty riittävän täsmällisesti, niiden toteutumista voidaan mitata ja niistä voidaan johtaa käytännön toimenpiteitä toimialatasolla.
- kehittää strategian toteutumisen raportointia, jotta valtuusto voi sen pohjalta seurata strategian toteutumista.

08.05.2017

Kj/5

kaupunginkanslian tulee

- ohjata toimialoja siten, että talousarviossa esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet kytketään aiempaa selkeämmin strategian tavoitteisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että uusi kuntalaki asettaa puitteet strategiaohjelmalle. Lain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Sen tulee perustua arviioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määrittellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Helsingin uudessa suunnittelujärjestelmässä kaupunkistrategia ohjaa entistä enemmän toimialojen toiminnan ja talouden suunnittelua. Toimialojen tehtävänä on toteuttaa kaupunkistrategiaa ja niiden talousarvioehdotukset, toimintasuunnitelmat ja tulosbudjetit toimivat tämän välineinä. Strategian hyväksymisen jälkeen strateginen suunnittelu yhdenyy talouden ja toiminnan suunnitteluun.

Kaupunginhallitus toteaa, että strategian konkretisointi porrastetaan siten, että kaupunginvaltuusto päättää kaupunkistrategian päälinjoista ja olennaisimmista tavoitteista, joista johdetaan edelleen seurattavat käytännön toimenpiteet toimialatasolle. Porrastus selkeyttää ja helpottaa strategian toteutumisen raportointia ja seurantaa.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan käsitykseen ohjauksen tarpeesta sen varmistamiseksi, että talousarviossa esitetyt toimialojen tavoitteet ja toimenpiteet kytketään aiempaa selkeämmin strategiatavoitteisiin.

5.2 Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

Arvioinnin pääkysymyksinä olivat, onko kaupungin strategiaohjelmaan 2013–2016 sisältyviä energiatehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä toteutettu ja onko energiatehokkuus kehittynyt tavoiteltuun suuntaan.

Energiatehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä on toteutettu monin eri tavoin. Kaupunki on vähentänyt omaa energiankulutustaan ja energiatehokkuus on kehittynyt tavoiteltuun suuntaan. Kaupungin oman toiminnan energiankulutus on kuitenkin vain vajaat 12 prosenttia koko kaupunkialueen energiankulutuksesta. Kokemukset kaavallisesta ohjauksesta rakennusten energiatehokkuuteen liittyen ovat vähäisiä ja niissä on vielä kehitettävää.

08.05.2017

Kj/5

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkisuunnitteluviraston tulee

- nykyistä enemmän ohjata kaavoituksella kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista.

rakennusviraston tulee

- yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa kehittää tarkempaa seurantaan kaupunkirakenteen energiankulutukselle, jotta löydetään merkittävimmät energiansäästökohteet.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavoitukselle asetettujen eri tavoitteiden pohjalta suunnitellaan tiivistyvää kaupunkirakennetta, joka palvelee hyvin myös kaupunkirakenteen energiatehokkuuden parantamista. Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen kaavoituksella tulee ensisijaisesti järjestää mahdollistavilla kaavamääräyksillä.

Kaupunginhallitus pitää kaupunkirakenteen energiankulutuksen seurannan kehittämistä tärkeänä. Kehittäminen tulee tehdä kaupunkiympäristön toimialan ja Helen Oy:n yhteistyönä.

5.3 Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko strategiaohjelman ja tietotekniikkaohjelman toimenpiteistä liittyen avoimen datan julkaisemiseen ollut hyötyä kaupungin ja kaupunkiyhteisön kehittämisessä.

Dataa on avattu tavoitteiden mukaisesti, mutta saatuja hyötyjä on vaikea osoittaa eikä niistä ole saatavilla kattavia tietoja. Tutkimustietoa tai arviointimallia avoimen datan hyödyistä ja vaikuttavuudesta ei ole.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

tietokeskuksen tulee

- kehittää avoimen datan julkaisemisen seurantaan uusia mittareita, jotka paremmin kuvaavat toiminnan onnistumista ja hyötyjä.

kaupunginkanslian tulee

- yhdessä tietokeskuksen kanssa seurata ja raportoida tarkemmin avoimen datan julkaisusta syntyneitä kustannuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että avoimen datan osalta mittaaminen ja hyötyjen todentaminen on haastavaa. Eri toimijat ovat aloittaneet mittaamisen kehittämistyön, mutta valmiita ja toimivia hyötyjen todentamisen malleja ei ole vielä käytettävissä. Mittaamista tulee jatkossa kehit-

08.05.2017

Kj/5

tää ja mahdollisia mittaamisen malleja tulee testata, kun niitä on saatavilla.

Kaupunginhallitus toteaa, että avoimen tiedon julkaisun lähtökohtana on ollut erityisesti julkishallinnon toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen sekä kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Kaupunkitasaisten kustannusten tarkkaa seurantaa ei ole pidetty seurannasta saavutettuun hyötyyn nähden tarkoituksenmukaisena eikä kaikilta osin edes mahdollisena. Avoimen datan julkaisemisen kustannuksia ei voida eritellä tarkasti mm. siksi, että tiedon avaamisen tavat kehittyvät painopisteen siirtyessä datakokonaisuuksista avoimiin rajapintoihin. Tällöin tiedon avaaminen tapahtuu avoimen rajapinnan kautta ja rajapinta toteutetaan uuteen hankittavaan järjestelmään. Tiedon avaamisen kustannuksia ei voida eritellä rajapinnan yleisestä kehittämisestä ja hankinnasta. Toinen kustannusten tarkkaa seurantaa hankaloittava tekijä on se, että avoimen datan aineiston käyttäjät tarkentavat tietoja laajalta yksittäisten henkilöiden joukolta eri hallintokunnissa. Yksittäisen henkilön työaikaan tarkennuspyynnön merkitys on hyvin pieni ja käytännössä suhteessa avoimen datan julkaisusta aiheutuviin suoriin kustannuksiin niiden seuranta ei ole mielekästä järjestää.

5.4 Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, antaako kaupungin tilinpäätös tietoa toiminnan tuloksellisuudesta monipuolisesti ja kattavasti.

Arviointikertomuksen mukaan tilinpäätös on säädösten mukainen, mutta se kuvaa tuloksellisuutta vain rajatusti.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- kehittää tilinpäätösraportointia uuden organisaatorakenteen mukaisesti siten, että tilinpäätös kuvaa paremmin toimialan tuloksellisuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa.
- kehittää tilinpäätösraportointia siten, että tuloksellisuustietoja esitetään yhdenmukaisemmin ja kattavammin.

Kaupunginhallitus toteaa, että uusi organisaatorakenne antaa paremmat edellytykset siihen, että tilinpäätösraportointi on aiempaa selkeämpi, kattavampi sekä yhdenmukaisempi ja että tilinpäätös kuvaa aiempaa paremmin toimialan tuloksellisuutta. Tilinpäätösraportointia tulee kehittää tähän suuntaan.

5.5 Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.05.2017

Kj/5

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko Helsingin kaupungin tytäryhtiöiden Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjausta toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviointikertomuksen mukaan omistajaohjaus on ollut tarkoituksenmukaista, mutta yhtiöiden omistamisen tarkoitusta ei ole määritelty.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- ottaa kaupunkistrategian valmistelussa huomioon kuntalain edellyttämät omistajapolitiikan linjaukset.
- valmistella Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestyksen tarkistaminen ottaen huomioon, ettei voiton tuottaminen ole yhtiöiden ainoa tavoite.
- konserniohjeen päivittämisen yhteydessä saattaa päätöksentekijöiden tietoon kaupungin ja yhtiöiden kokemukset ohjeesta koskien toimitusjohtajan palkkaamista, erottamista ja palvelussuhteen ehtoja.
- ottaa esteellisyysäädöksen tiukentuminen huomioon hallituksen jäsenten nimittämisen valmistelussa ja konserniohjeen päivittämisessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain (410/2015) 37 §:n mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon omistajapolitiikka. Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtia ja linjauksia on käsitelty kaupunginvaltuuston 25.5.2016, § 138 hyväksymässä konserniohjeessa. Kaupunkistrategian 2017–2021 valmistelun yhteydessä otetaan huomioon konserniohjeen omistajapolitiikkaan liittyvät yleiset linjaukset ja valmistellaan strategiaan tarvittavat omistajapolitiikkaan liittyvät kirjaukset strategiakaudelle. Konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallituksen päätettäväksi valmistellaan tytäryhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa otetaan kantaa muun muassa yhteisöjen omistamisen perusteeseen ja tarkoitukseen.

Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n kevään 2017 varsinaisissa yhtiökokouksissa päätettiin yhtiöiden yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Yhtiöjärjestyksiin lisättiin konserniohjeen edellyttämällä tavalla uusi pykälä konserniohjaukseen liittyen:

”Yhtiö noudattaa toiminnassaan kulloinkin voimassa olevaa Helsingin kaupungin konserniohjetta sekä Helsingin kaupungin yhtiölle antamaa konserniohjausta.

Lisäksi yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon Helsingin kaupunkistrategian yhtiötä ja sen toimintaa koskevat osat, kaupungin talousarviossa

08.05.2017

Kj/5

yhtiölle mahdollisesti asetetut sitovat ja muut tavoitteet sekä kaupungin yksittäistapauksessa määrittelemän kaupunkikonsernin kokonaisedun.”

Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n tulee siten jatkossa suoraan yhtiöjärjestyksensä määräysten mukaisesti ottaa toiminnassaan huomioon muun muassa kaupungin yksittäistapauksessa määrittelemä kaupunkikonsernin kokonaisuus. Kaupunki pystyy näin kuntalain 47 §:n edellyttämällä tavalla huolehtimaan omistajaohjauksella kaupunkikonsernin kokonaisedun huomioon ottamisesta ko. yhtiöiden toiminnassa.

Jos tytäryhteisökohtaisten omistajastrategioiden määrittelemisen jälkeen on tarpeellista muuttaa Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestyksiä niin, että niiden toimialaa ja/tai toiminnan tarkoitusta tarkennetaan, voi kaupunki tehdä päätöksen yksin omista lähtökohdistaan yhtiöiden ainoana omistajana. Markkinaehtoisesti toimivina tytäryhteisöinä Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n keskeisenä tarkoituksena on kuitenkin edelleen voiton tuottaminen omistajalleen.

Voimassa olevan konserniohjeen päivittäminen johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyen on päätöksenteossa. Päivitysesityksessä ei ole muutettu niitä asioita, joiden osalta tytäryhteisöjen ja -säätiöiden tulee hankkia kaupungin ennakkokanta ennen päätöksentekoa. Toimitusjohtajan palkkaaminen, erottaminen sekä palvelussuhteen keskeisten ehtojen määrittely ja tarkistaminen edellyttävät edelleen kaupungin ennakkokantaa päivitetynkin konserniohjeen mukaan. Asiasta käytiin laaja keskustelu kaupunginvaltuustossa voimassa olevan konserniohjeen päätöskäsittelyn yhteydessä.

Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kaupunginhallitus toteaa, että konserniohjeen mukaisesti kaupungin tytäryhteisöjen osalta varmistetaan muun muassa hallituksen riippumattomuus. Tämä pitää sisällään kulloinkin voimassa olevien esteellisyyssäännösten huomioon ottamisen. Jatkossakin kaupunki tulee omistajana ottamaan hallituksen jäseniä nimitessään huomioon sen, että kaupungin konsernijohto pystyy tarkoituksenmukaisella tavalla suorittamaan sille kuuluvat seuranta- ja valvontatehtävät.

5.6 Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

Arvioinnin tavoitteena oli selvittää, toimiiko tontinluovutuksen ja suurien liikenneinvestointien koordinaatio tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että tonttien arvonnousu kanavoituu kaupungin maanmyyntituloiksi.

08.05.2017

Kj/5

Tontinluovutuksen menettelyt olivat arvioinnin perusteella tarkoituksenmukaisia ja koordinaatio on ollut riittävää tontinluovutusten valmisteluvaiheessa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee

- saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu organisaatiouudistuksen jälkeen siten, että ohjeessa huomioidaan myös hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.

kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian tulee

- raportoida tontinluovutuksen tavoitteista ja niiden saavuttamisesta johdonmukaisesti AM-ohjelman seurannassa.

Kaupunginhallitus toteaa, että maan arvon nousuun kohdistuvat vaikutukset ovat oleellinen osa sitä vaikutusten arvioinnin kokonaisuutta, joita tulee selvittää isojen liikennehankkeiden päätöksenteon pohjaksi jo hankkeen alustavien tarkastelujen aikana ja joita tarkennetaan yleis- ja hankesuunnitelmavaiheessa.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan ja liikenneliikelaitoksen yhteistyönä laadittavassa kaatu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeessa tulee isojen liikennehankkeiden hankearviointikokonaisuuden osalta maan arvon nousuun kohdistuvien vaikutusten arvioinnin lisäksi huomioida mm. alueen maanomistusolosuhteet ja arvioida siten erikseen myös vaikutukset kaupungin maasta saamiin tuloihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kesäkuussa 2016 uuden AM-ohjelman, jonka ensimmäinen seurantaraportti käsitellään kevään 2017 aikana kaupunginvaltuustossa. Seurannassa on mukana niin tontinvaraukset, -luovutukset kuin varantokin. Asunto- tuotantoprosessin kannalta on tarkoituksenmukaista seurata prosessin eri kohtia.

5.7 Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, tuotetaanko ensihoitopalvelut terveydenhuoltolain mukaisesti tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että ensihoitopalvelut on toteutettu tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti kuten terveydenhuoltolaki edellyttää, joskin kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon puutteet kuormittavat ensihoitoa.

08.05.2017

Kj/5

Arviointikertomuksessa todetaan, että

pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveysviraston tulee

- ensihoitoprosessin kehittämiseksi täydentää päivystystyöryhmää ja potilasohjaustyöryhmää sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon lääkäripalvelujen, ympäri- vuorokautisten hoitolaitosten sekä psykiatria- ja päihdepalvelujen asumispalveluista vastaavilla henkilöillä.

sosiaali- ja terveysviraston tulee

- lyhentää päivystyssairaaloiden päivystyspotilaiden luovutusaikoja ja parantaa siirtokuljetusten sujuvuutta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kun toiminnan painopistettä edelleen siirretään kotona asumisen tukemiseen ja laitospalveluiden purkamista jatketaan, on yhteistyörakenteiden oltava tarkoituksenmukaisia ja seurattava muutosta.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarviossa vuodelle 2017 on strategiaohjelman toteuttamisen yhtenä tavoitteena integroidut palvelut ja hoito. Asiakkaan tarpeeseen perustuvien ja sujuvien palveluprosessien kehittäminen edellyttää toimisto-, osasto- ja organisaatorajat ylittävää perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen integrointia nykyistä vahvemmin.

5.8 Asunto- ja maankäyttöpolitiikka hyvinvoinnin edistämiseksi

Pääkaupunkiseudun ulkoiset tarkastustoimet toteuttivat yhteisarvioinnin asunto- ja maankäyttöpolitiikan roolista. Arvioinnin pääkysymyksenä oli, ovatko pääkaupunkiseudun (PKS) kaupungit toteuttaneet seudun yhteisten suunnitelmien sekä omien strategioidensa mukaista hyvinvointia edistävää asunto- ja maankäyttöpolitiikkaa.

Arvioinnin mukaan Helsinki on toteuttanut seudun yhteisten suunnitelmien sekä omien strategioidensa mukaista hyvinvointia edistävää asunto- ja maankäyttöpolitiikkaa. Asetetut tavoitteet ovat toteutuneet vain osittain, ja niiden toteutumisen seuranta hyvinvoinnin näkökulmasta on hankalaa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkansliassa ja kaupunkisuunnitteluvirastossa tulee

- selvittää, miten maankäyttöä ja asumista koskevien hyvinvointitavoitteiden toteutumista voidaan seurata.

08.05.2017

Kj/5

Kaupunginhallitus toteaa, että hyvinvointitavoitteista monet ovat ominaisuuksiltaan laadullisia ja hitaasti muuttuvia ja siten vaativat vuosittaisen mittariseurannan sijaan pitkäjänteisempää kehityksen laadullista ja osittain määrällistä arviointia. Helsingin seudun yhteisesti asettamien tavoitteiden seuranta tapahtuu MAL-sopimuksen seurannan yhteydessä ja tulokset arvioidaan vuosittain kuntien ja valtion yhteisessä seurantakokouksessa. Helsingin AM-ohjelmaan ja strategiaohjelmaan liittyvä tavoitteiden toteutuminen arvioidaan vuosiseurannan yhteydessä. Hyvinvointitavoitteiden toteutumisen seurannassa ei ole tehty kattavaa koostetta, vaan pikemmin eri tavoitteita on seurattu eri ohjelmien ja sopimusten yhteydessä. Uuden strategiakauden osalta on mahdollista arvioida tarvitaanko esimerkiksi eriytymiskehitykseen seurantaindeksiä tai kokonaisvaltaista laadullista arviota.

5.9 Sukupuolten tasa-arvon edistäminen lasten ja nuorten palveluissa

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupunki toteuttanut sukupuolten välisen tasa-arvosuunnitelman toimenpiteitä lasten ja nuorten palveluissa.

Arviointikertomuksen mukaan kaupunki on toteuttanut sukupuolten välisen tasa-arvosuunnitelman toimenpiteitä lasten ja nuorten palveluissa erityisesti varhaiskasvatustoimessa, opetustoimessa ja elinkeino-osaston nuorisotakuun piiriin kuuluvissa palveluissa sekä nuorisotoimessa, mutta ei liikuntatoimessa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

varhaiskasvatusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen tulee

- jatkaa toimenpiteitä sukupuolen mukaisen segregaatian vähentämiseksi palveluissa.

opetusviraston ja kaupunginkanslian tulee

- jatkaa toimenpiteitä sukupuolen mukaisen segregaatian vähentämiseksi palveluissa, joissa ohjataan nuoria koulutukseen ja työelämään.

liikuntaviraston tulee

- ottaa sukupuolten tasa-arvotyö ja yhdenvertaisuus aiempaa näkyvämmäksi osaksi toiminnan tavoitteita uudistetun liikuntalain, sukupuolten tasa-arvosta annetun lain ja yhdenvertaisuuslain mukaisesti.
- suunnitella toimenpiteitä sille, miten sukupuolten tasa-arvo otetaan huomioon päätösten ennakkovaikutusten arvioinnissa suunnitel-

taessa investointeja ja hankintoja sekä kohdennettaessa avustuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian tulee jatkaa hyviä toimintatapojaan ja käytänteitään.

Kaupunginhallitus toteaa, että vuonna 2016 Helsingin kaupungin koulut ja oppilaitokset laativat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sisällyttämällä sukupuolinäkökulman osaksi koulutuspalveluja. Esimerkkinä strategiaohjelman mukaisesti, koulutus- ja nuorisotakuun sekä määrällisen ja ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan ja julkisen palvelutuotannon turvaamiseksi, oppilaita ja opiskelijoita on kannustettu tutustumaan oppiaineisiin, jotka ovat aiemmin mielletty vastakkaisen sukupuolen kiinnostuksen kohteiksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin strategiassa olevat Tulevaisuustiski ja Respa –hanke ovat osa nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamista. Tulevaisuustiskin tavoitteena on, että 15-17 –nuoret motivoituvat oman tulevaisuuden suunnittelussa ja löytävät itselleen sopivan opiskelupolun ja väylän työelämäänsä. Respa –hankkeen toiminnan tavoitteena on ohjata työhön tai pitkäkestoiseen koulutukseen niitä yhteiskuntatakuun piiriin kuuluvia alle 30 –vuotiaita työttömiä helsinkiläisiä, joille ei TE –toimiston toimenpitein ole löytynyt ratkaisua tilanteeseen kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta. Neuvontaa, ohjausta ja syventävää ohjausta tarjoaa nuorille Ohjaamo Helsinki –palvelukokonaisuus hallintokuntarajat ylittävänä palvelumallina.

Kaupunginhallitus toteaa, että sukupuolten tasa-arvotyö ja yhdenvertaisuus on tärkeää huomioida liikuntapalvelujen tuottamisessa. Voimassaolevan liikuntastrategian 2013-2017 tavoitteena on terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen, liikunnan kansalaistoiminnan aktivoiminen ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteiden uudistaminen siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.

Voimassaoleva opetussuunnitelma kannustaa ja tukee monipuolista liikuntaa ja liikuntatottumusten vahvistamista sukupuolesta riippumatta. Syksystä 2012 lähtien Liikkuva Koulu –toimintaa on jalkautettu peruskouluihin ja toimintamalli on tarkoitettu vakiinnuttaa Helsingissä kaikkiin kouluihin vuonna 2017. Liikkuva Koulu –työn lisäksi liikuntavirasto tuottaa lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluja, muun muassa EasySport- ja FunAction –toiminta ja loma-ajan toiminta yhteistyössä opetusviraston ja helsinkiläisten urheiluseurojen kanssa.

Liikuntapalvelujen investoinnit suunnataan alueellisesti tasapainoisesti huomioiden lasten ja nuorten erilaiset tarpeet. Liikuntapalveluiden pal-

08.05.2017

Kj/5

veluverkkoa suunnitellaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa, kaupunginkonsernin eri toimijoiden kanssa ja yksityisten liikunta-alan palvelutarjoajien sekä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa tavoitteena ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sukupuolesta riippumatta.

5.10 Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupungin strategiaohjelmaan sisältyvät kaupunkimarkkinointiin ja matkailun kehittämiseen liittyvät toimenpiteet toteutettu.

Arvioinnin mukaan toimenpiteet on pääosin toteutettu, mutta Merellisen Helsingin kehittämisvastuu on hajallaan. Tapahtumatukien myöntäminen ei ole läpinäkyvää.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- määrittellä merellisen Helsingin kehittämisvastuut, aikataulu ja budjetti.
- saattaa Meri-Helsingin kehittämisohjelma luottamushenkilökäsittelyyn.
- yhtenäistää tapahtumien tukemiskäytännöt läpinäkyvämmiksi yhdessä liikuntaviraston kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa, että merellistä Helsinkiä ja siihen liittyvää palvelutarjontaa on kuluneella strategiakaudella kehitetty. Merellisen Helsingin kehittämisohjelman valmistelua jatketaan kaupunkiympäristön sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä koko elinkeino- ja viihtyvyyden potentiaalin hyödyntämiseksi. Merellisen Helsingin yleissuunnitelman valmistelu on käynnistynyt vuoden alussa kaupunkisuunnitteluvirastossa osana Vartiosaari ja rannat –projektia. Työohjelma esitellään tulevalle kaupunkiympäristölautakunnalle syksyllä 2017 ja yleissuunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2019 aikana.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian tulee kehittää tapahtumien tukemiskäytäntöjä selkeämmiksi ja läpinäkyvämmiksi yhteistyössä toimialojen kanssa. Kaupunginkanslian tulee selvittää yhtenäisen yhteistyösopimusmallin käytäntöä, jotta kokonaiskuva tapahtuman taloudellisista velvoitteista olisi selkeä.

5.11 Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuus ja riittävyys

Arvioinnin pääkysymyksinä olivat, ovatko Helsingin mielenterveys- ja päihdepalvelujen avohoidon saatavuutta ja riittävyttä koskevat kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 toimenpiteet toteutuneet, ja onko

08.05.2017

Kj/5

hoito toteutettu terveyskeskuksissa sekä psykiatria- ja päihdekeskuksissa tarkastuslautakunnan 2014 antamien suositusten mukaisesti.

Osa toimenpiteistä on toteutunut: palveluiden saatavuutta ja riittävyttä on parannettu monella tapaa, mutta osa toimenpiteistä on vielä kesken. Avopalvelujen saatavuus on parantunut, mutta asumispalveluihin on jonoa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- valmistella sekä kiinteistövirastoa että sosiaali- ja terveysvirastoa ohjaava erityisryhmien asumista koskeva päätös, jossa määritellään tukiasumisen periaatteet, asumiseen tarvittavat tukipalvelut ja asuntojen hallinnan, vuokrauksen sekä rakennuttamisen vastuut.

sosiaali- ja terveysviraston tulee

- kehittää sosiaali- ja terveyspalveluja siten, että päihde- ja mielenterveysasiakkaat saavat asumisessaan siihen tarvittavan tuen.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialauudistuksen ja sote- ja maakuntauudistuksen myötä asumispalvelujen periaatteita ja vastuita tullaan tarkastelemaan uudelleen. Sote- ja maakuntauudistuksen edetessä hallituksen esittämällä tavalla asumispalvelujen työnjako eri toimijoiden kesken muuttuu merkittävästi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaikkien asiakasryhmien kotona asumista tukevien palvelujen kehittäminen on erityisen tärkeää. Liikkuva avohoito mahdollistaa kotiin vietävät palvelut, vahvistaa kotona arjessa selviämistä ja vähentää osaltaan psykiatrisen sairaalahoidon tarvetta

5.12 Kotihoidon riittävyys ikääntyneiden palvelutarpeeseen nähden

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, toteuttaako kaupunki ikääntyneiden palvelutarpeen arvioinnin ja palvelusuunnitelmien laadinnan riittävän usein siten, että kotihoidon palveluilla voidaan vastata kotona asuvan ikääntyneen kulloiseenkin palvelutarpeeseen.

Lakisääteinen palvelutarpeen arviointi ja säännöllisen kotihoidon asiakkaiden seuranta toteutuu hyvin, ja kotipalvelua saa joustavasti tarpeen mukaan. Palvelujen riittävyys tarpeisiin nähden ei kuitenkaan aina toteudu silloin, kun ikääntyneen kunto heikkenee nopeasti, mahdollisesti dramaattisestikin. Laatu on kiireen vuoksi heikentynyt.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystieteiden tulos

- tehostaa kuntoutus-, hoiva- ja sairaalapalveluissa SAS-prosessia (selvitys-arviointi-sijoitus) siten, että palveluasumispaikan saa siinä vaiheessa, kun asiakkaan kunto sitä edellyttää.
- varmistaa, että palveluasumista on tarjolla tarpeeseen nähden riittävästi.
- resursoida kotihoito siten, että samat hoitajat käyvät asiakkaan luona ja aikaa on riittävästi palvelusuunnitelman mukaisten tehtävien suorittamiseen. Työn suunnittelussa tulee hyödyntää itseohjautuvien tiimien kokeilujen tuloksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että oikea-aikainen toiminta on sekä inhimillistä että kustannustehokasta. Asiakkaan edun selvittämiseksi ja parhaan mahdollisen palvelun toteutumiseksi tehdään yhteistyötä omaisten ja läheisten kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa, että vanhuspalvelujen kysyntä ja palvelutarpeiden kasvu kasautuu yhä myöhäisempään ikään. Toimintaa suunnataan erityisesti kuntoutumista edistäviin ja kotona asumista tukeviin palveluihin. Ikääntyneiden palveluissa palvelurakenteen muutosta jatketaan, ja kevyempien palvelujen osuus nousee edelleen. Sairaaloiminnan painopistettä siirretään geriatrisen akuuttihoitoon ja kuntoutuksen suuntaan. Sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa hoitajaksot lyhenevät ja aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee.

Yleisenä tavoitteena on palvelujen saatavuuden, asiakas- ja henkilöstökokemuksen, vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantaminen. Ikääntyneiden palveluja uudistetaan monipuolisen palvelukeskuksen toimintamalliin perustuen.

Kaupunginhallitus pitää kannatettavana mm. työvuorosuunnittelua koskevien hyvien käytäntöjen jakamista, soveltamista ja levittämistä koko kaupungin alueelle.

5.13 Terveysasemapalvelujen saatavuus

Arvioinnin pääkysymyksinä olivat, ovatko Helsingin terveysasemia koskevat strategiaohjelman toimenpiteet toteutuneet ja toteutuvatko lakisääteiset hoitoon pääsyn kriteerit kaikilla Helsingin alueilla.

Arvioinnin perusteella Helsingin terveysasemia koskevat strategiaohjelman toimenpiteet ja lakisääteinen hoitoon pääsy ovat pääosin toteutuneet kaikilla Helsingin alueilla. Hoidon tarpeen arvioinnissa ja kiireettömään hoitoon pääsyssä on eroja alueittain ja terveysasemittain.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

08.05.2017

Kj/5

sosiaali- ja terveystieteiden tulos

- parantaa hoitoon pääsyä erityisesti itäisen Helsingin terveystieteiden tulosalueilla.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarviossa vuodelle 2017 on strategiaohjelman toteuttamisen yhtenä tavoitteena, että palvelujen saatavuus ja tuottavuus paranevat. Tavoitteena on, että palvelujen saatavuus paranee ja lakisääteiset määräajat toteutuvat kaikissa toiminnossa. Palvelujen saatavuutta lisätään kehittämällä ja ottamalla käyttöön sähköisen asioinnin palveluja, laajentamalla vastaanottoaikoja sekä matalan kynnyksen palveluilla välittömässä asiakastyössä, esimerkiksi neuvoloissa. Mobiililaitteita hyödynnetään enenevästi liikkuvassa työssä. Palvelujen saatavuutta turvataan uudella tavalla, kotiin ja asiakkaiden toimintaympäristöön jalkautuvilla palveluilla ja asiakkaita aktivoivalla tavalla. Lisäksi vahvistetaan kuntalaisten itsehoitoa ja omaishoitoa sekä palveluneuvontaa ja palveluohjausta.

5.14 Tuloksellisuuden mittaaminen sosiaali- ja terveyspalveluissa

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, mitataanko Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluissa keskeisten palvelujen tuloksellisuutta monipuolisesti kuntasektorin tuloksellisuusmittareiden mukaisesti.

Arviointikertomuksen mukaan keskeisten palvelujen tuloksellisuutta mitataan monipuolisesti kaikkien muiden ulottuvuuksien paitsi vaikuttavuuden osalta. Vaikuttavuuden mittaaminen on vasta käynnistymässä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystieteiden tulos

- terveys- ja hyvinvointi-indikaattoreiden kirjaamista ja seurantaan varten laatia aikataulut, määrittellä resurssit ja sopia selkeä työnjako siten, ettei tehtävä vie kohtuuttomasti aikaa hoitotyöltä.

Kaupunginhallitus toteaa, että toiminnan tuloksellisuutta parannetaan prosesseja kriittisesti tarkastelemalla ja kehittämällä siten että, niin sanottu hukkatyö vähenee ja asiakkaalle arvoa tuottava työ lisääntyy, kun uusia mittareita otetaan käyttöön.

5.15 Perusopetuksen kouluverkon kehittäminen

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko peruskoulujen palveluverkkoprosesseja toteutettu kaupungin strategiaohjelman ja kaupunginhallituksen päättämien linjausten mukaisesti.

08.05.2017

Kj/5

Arvioinnin perusteella kouluverkkoa on kehitetty tavoitteiden mukaisesti ja strategiaohjelman toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet. Lapsivaikutusten arvioinnissa ja asukkaiden osallisuudessa on puutteita.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

opetusviraston tulee

- tehdä palveluverkon muutosten lapsivaikutusten arviointi tapauskohtaisesti ja nykyistä perusteellisemmin.
- ottaa esityksissään lautakunnalle kantaa siihen, miten osallisten näkemykset ovat vaikuttaneet palveluverkon muutosesitykseen tai syyt siihen, miksi ne eivät ole vaikuttaneet.
- parantaa osallisuuden tosiasiallista toteutumista ottamalla alueen asukkaat jo alkuvaiheessa mukaan palveluverkkoprosessien valmisteluun.
- mahdollistaa riittävällä viestinnällä palveluverkon kehittämisen kohteena olevan alueen päiväkotikäisten lasten vanhempien osallisuus.

Kaupunginhallitus toteaa, että strategiaohjelman 2013-2016 mukaan kaikkien hallintokuntien tuli laatia tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat, joissa otettiin huomioon teknologian muutokset sekä palvelujen ja työn uudet muodot. Tavoitteena oli, että kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella.

Kaupunginhallitus toteaa, että asukkaiden ja asiakkaiden osallisuuden lisäämisen on kiinnitetty huomiota. Vuosaaren alueen palveluprosessi toteutettiin uudella osallistavalla tavalla vuosina 2015-2016. Huoltajille tiedotettiin Wilma-tiedotteilla, järjestettiin ideariihi, asukkaiden palautetta kerättiin Kerrokantasi – palvelun kautta, järjestettiin asukastilaisuus ja koulujen henkilökunnalle järjestettiin yhteistoimintamenettelyn mukaiset kuulemiset. Palvelumuotoilun avulla pyrittiin luomaan osallistava ja sitouttava prosessi, johon eri osapuolet pystyivät vaikuttamaan ja jonka tavoitteena oli tukea nuorten äänen kuulumista ja nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että palveluverkkoprosessia kehitetään jatkuvasti tarjoamalla laadukkaat ja monipuoliset koulutuspalvelut alueellisesti tasapainoisesti.

5.16 Kulttuuristrategian hyvinvointitavoitteiden toteutuminen

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, ovatko kulttuuristrategian ”Hyvinvointia kulttuuripalveluista” –kokonaisuuden lasten ja nuorten kulttuuripalveluihin liittyvät toimenpide-ehdotukset sekä kaupungin strategiaohjelman ja

08.05.2017

Kj/5

kulttuuristrategian tavoitteet kulttuurin avustusjärjestelmien uudistamisesta ja kehittämisestä toteutuneet.

Arviointikertomuksen mukaan toimenpide-ehdotukset ovat pääosin toteutuneet. Lasten ja nuorten kulttuuripalveluja on lisätty ja avustusjärjestelmän uudistus on käynnistynyt.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

opetusviraston tulee

- huolehtia siitä, etteivät julkisen liikenteen maksut ole esteenä lasten osallistumiselle kouluajalla kulttuuritapahtumiin.
- asettaa kouluille tilojen iltakäytön lisäämiseen liittyviä tavoitteita.

Kaupunginhallitus toteaa, että koululaisten maksuttomasta joukkoliikenteestä päättäminen kuuluu HSL:lle. Perusopetuksessa opiskelee noin 40 000 oppilasta, joista noin 7 000:lle on myönnetty koulumatkaetuutena HSL:n koululaismatkakortti. Koulujen tehdessä retkiä päivisin koulu maksaa matkaliput.

Kaupunginhallitus toteaa, että koulujen ja oppilaitosten liikuntatilojen vapaa-ajankäytön hallinnointi siirtyy 1.6.2017 lukien kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle liikunnan palvelukokonaisuuteen. Tavoitteena on lisätä koulutilojen käyttöä ja uusia tilojen vapaa-ajankäytön vuokraus- ja jakoperusteet sekä hinnoittelu. Kaiken lähtökohtana on terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointikertomus 2016, Talk 12.4.2017
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1

08.05.2017

Kj/5

Liite 2

Lausuntoehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 10.5.2017 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2016 kohdista 1.1–5.16.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 12.4.2017 (41 §) vuoden 2016 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) ja Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön 8 §:n 1 momentin mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön 8 §:n 2 momentin mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettaviksi.

Arviointikertomus 2016 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä eräistä vuoden 2016 toimintaa koskevista arvioista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointikertomus 2016, Talk 12.4.2017
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2

08.05.2017

Kj/5

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 12.04.2017 § 41

Tarkastuslautakunta 05.04.2017 § 36

Tarkastuslautakunta 04.05.2016 § 50

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566